NOV 12 1918

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 9-го падолиста 1918. Ч. 134. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, November 9, 1918. No. 134.

РЕВОЛЮЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Всі воєнні пристани і ціла німецька фльота опинила ся в руках революціонерів.

Переговори в справі розєму оружа між Німеччиною і алїянтами розпочали ся.

Премієр польського кабінету проголосив Польщу републикою.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКІ ДЕЛЄҐАТИ ВІДІХАЛИ НА БОЄВИЙ ФРОНТ.

ЛОНДОН, 6. падолиста. — **Урядовий берлінський рапорт доносить:**

„НІМЕЦЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ ВИХАЛА НИНІ НА ЗАХІДНИЙ ФРОНТ В ЦІЛИ ЗАКЛЮЧЕНЯ РОЗЄМУ ОРУЖА І РОЗПОЧАТЯ МИРОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ".

Німецьке правительство просить о перепущене німецької делєґації через боєвий фронт.

ПАРИЖ, 7. падолиста. — Німецьке правительство віднесло ся при помочи бездротного телєґрафу до головної кватири алїянтів з просьбою, щоби перепущено через боєвий фронт німецьку делєґацію, яка удасть ся в справі розєму оружа.

Ґен. Фош видав приказ, щоби здержати о год. 3-тій аж до дальшого приказу воєнні операції на тій части фронту, через який мали перейти німецькі делєґати.

Телєґрама доносить, що німецькі повновласники прибудуть на боєвий фронт в четвер між годиною 8-мою а 10-тою вечером дорогою, яка веде зі Шімей до Ґіз.

Ерцберґер на чолї німецької делєґації.

АМСТЕРДАМ, 7. падолиста. — Німецька делєґація, вислана до головної кватири алїянтів в цїли переговорів в справі розєму оружа, находить ся під проводом Матіяса Ерцберґера, провідника центра в німецькім парляменті. В склад делєґації входять дальше: ґен. Вінтерфельд, ґр. Обериндорф, ґен. Ґрінель і капітан маринарки Сальов.

НІМЕЧЧИНА ПРИЙМИЛА УСЛІВЯ РОЗЄМУ.

Німецькі делєґати підписали розєм оружа о годині 11-тій перед полуднем.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — **Німеччина приймила услівя розєму оружа, предложені їй Злученими Державами і алїянтами. Війна покінчена.**

Німецькі делєґати і ґен. Фош підписали розєм оружа о годині 11-тій рано. Після заключеної угоди воєнні операції зістали здержані нині о годині 2-гій пополудни.

Розуміє ся, що німецька делєґація приймила услівя без застереженя.

(Повисше наведена телєґрама показала ся однак ще передчасною. Заки однак оголошено урядово заперечене сього донесеня, по всіх містах Злучених Держав уладжено торжественну манїфестацію з нагоди закінченя війни).

Правдоподібно місто Гаґа буде призначене на мирову конференцію.

ПАРИЖ, 7. падолиста. — Дипльоматичні круги є тепер сильно заінтересовані вибором місцевости для мирових переговорів.

Одні є тої гадки, щоби вибрано на мирову конференцію мирову палату Карнеґія в Ґазї (Голяндія).

Инші політики воліли би, щоби мирова конференція відбула ся у француській або італійській Швайцарії, як приміром в місті Льозан, Женева або Люцерна. Швайцарія дає легкий доступ для делєґацій з Німеччини, Австрії, Італії і Франції. Ще инші політики хотіли би, щоби мирові переговори були ведені в Брукселї, инші знова у Версалю.

Без огляду на те, де мирові переговори будуть відбувати ся, Вашінґтон буде так получений з дотичною місцевостию, щоби без ніякої проволоки подавати американському загалови як найточнїйше всї вісти про хід мирових нарад.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В АВСТРІЇ ПАНУЄ АНАРХІЯ.

Вертаючі з фронту жовніри рабують і нищать.

БЕРНО (Швайцарія), 7. падолиста. — **В АВСТРІЇ ПАНУЄ ЦІЛКОВИТА АНАРХІЯ, як се оповідають люди, які прибули з Австрії.**

Всі села в Тиролю, положені при зелізничих шляхах, є залиті військами, які повертають з боєвого фронту серед великого неладу. Здеморалізовані війска, позбавлені хліба, рабують і силою забирають поживу.

Довіз живности від сходу зовсім відтятий. Канонїри продають свої коні за дрібничку. Шофери вертають автомобілями, куди самі хочуть.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

РЕВОЛЮЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Ціла німецька фльота в руках революціонерів.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — **ЦІЛА НІМЕЦЬКА ФЛЬОТА І ВЕЛИКА ЧАСТЬ ПРОВІНЦІЇ ШЛЄЗВІҐ НАХОДЯТЬ СЯ В РУКАХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ, як се доносить телєґрама з пристани Кіль до Амстердаму.**

Революція, яка розпочала ся у воєнній пристани Кіль, поширила ся на цілий Шлєзвіґ і Гольштайн.

В місті Гамбурґу, найбільшім осередку торговлї, також прийшло до революції. На улицях міста революціонери уживають гармат.

Залоги воєнних кораблїв „Кайзер" і „Шлезвіґ-Гольштайн" збунтували ся і вивісили червоні прапори. Моряки увязнили офіцирів і 20 з них розстріляли.

ВИСЛАНІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ НА СТОРОНУ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Савет жовнїрів увязнив команданта пристани Кіль.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — Залога на корабли „Кайзер" збунтувала ся і вивісила червоний прапор. Офіцири, які боронили німецького прапора, мусїли уступити перед силою. Двох з них, між тими команданта, убито.

Три компанії піхоти, вислані для приверненя ладу, перейшли на сторону революціонерів; четверту компанію розоружено. Відділи гузарів, вислані туди з Вандсбек, були приневолені, по битві з моряками, вернути назад.

Савет жовнїрів увязнив команданта пристани і видав приказ, щоби всї офіцири позістали на своїх становищах, але щоби слухали приказів савета, який взяв під свою контролю також всї склади поживи.

Адмірал Сушон приймив услівя савета.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — Військовий командант пристани Кіль, як се доносить телєґрама з Копенгаґен, приймив отсї услівя, подиктовані йому саветом жовнїрів:

Освободженє всїх військових і політичних вязнів.

Повна свобода слова і преси.

Увільнені вязнї не сьміють бути карані.

Офіцири, які признають власть савета, можуть позістати на своїх урядах або службу покинути.

Провідники соціялїстів прибули на місце заворушень.

АМСТЕРДАМ, 7. падолиста. — Німецькі часописи доносять, що правительство вислало соціялїстичних послів, Гавземана і Носке, до пристани Кіль.

Гуґо Ґаазе, провідник соціялїстичної меньшости, і Ґеорґ Лєдебур, провідник независимих соціялїстів, прибули також туди в цїли зорґанізованя льокального комітету.

Проклямація савета робітників і жовнїрів.

КОПЕНГАҐЕН, 7. падолиста. — Революційний комітет в пристани Кіль видав слїдуючу проклямацію:

„Товариші!

„Теперішні днї будуть памятні в історії Німеччини. Отсе по перший раз політична власть опинила ся в руках жовнїрів. Перед нами лежить велике дїло, однак, щоби його здійсненє і зорґанізованє було як слїд переведене, зайшла конечність утворити савет робітників і жовнїрів, який був би відповідальний за удержанє ладу".

ВСІ ВОЄННІ ПРИСТАНИ В РУКАХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Залоги підводних лодок перейшли на сторону революціонерів.

ЛОНДОН, 8. падолиста. — **МАЙЖЕ ЦІЛА НІМЕЦЬКА ФЛЬОТА ЗБУНТУВАЛА СЯ, як се доносить телєґрама з Гаґи.**

МОРЯКИ МАЮТЬ В СВОЇХ РУКАХ ПОВНУ КОНТРОЛЮ НАД ПРИСТАНЯМИ В КІЛЬ, ВІЛЬГЕЛЬМСГАВЕН, ГЕЛЬГОЛЯНД, БОРКУМ І КУКСГАВЕН.

Робітники в Кіль злучили ся з моряками і проголосили загальний страйк.

Більша часть залог підводних лодок, які находять ся у воєнних пристанях, перейшли на сторону революціонерів, як се доносить телєґрама з Копенгаґен.

20.000 німецьких дезертирів на улицях Берліна.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — **Двайцять тисяч дезертирів з німецької армії маширує улицями Берліна,** як се доносить „Соціяль Полїтікен" зі Стокгольму, подаючи вісти, що заворушеня по містах в Німеччині прибирають щораз більші розміри.

ШАЙДЕМАН В ІМЕНИ СОЦІЯЛЇСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЗАЖАДАВ УСТУПЛЕНЯ ЦІСАРЯ.

БЕРНО (Швайцарія), 6. падолиста. — **В манїфесті, проголошенім німецькою соціялїстичною партією, сказано, що Филип Шайдеман, провідник сеї партії, за згодою партії візвав канцлера Максимілїяна, щоби він порадив цісареви або впрост від нього зажадав, аби цісар уступив з престола.**

Кабінет рішив, щоби цісар Вільгельм позістав на престолї.

РОТЕРДАМ, 6. падолиста. — **Німецький цісар Вільгельм мусить за всяку ціну позістати на престолї. Таке рішене запало на конференції німецького правительства з провідниками німецьких партій по довгій і горячій дискусії.**

Головною причиною сього рішеня було отсе: Соціялїсти наводили яко арґумент на уступленє цісаря те, що цісаря вважають за границею символом мілїтарної системи в Німеччині, яка спричинила війну. Ся система стала однак тепер безсильна. Цісар є однак, що є річию важнїйшою, **також символом єдности Німеччини. Його уступленє загрозило би з огляду на щораз більше змагаючий ся сепаратизм Баварії розєднанєм німецької держави.**

Сей послїдний арґумент приймили партії яко підставу до свого рішеня.

Німеччина зриває з большевиками.

АМСТЕРДАМ, 6. падолиста. — **Німеччина зажадала від большевицького правительства, щоби воно відкликало всїх своїх представників з Німеччини,** як се доносить телєґрама з Берліна.

Урядовий берлінський рапорт доносить:

„Російські дипльоматичні представники відідуть нині рано з Берліна окремим поїздом до Росії".

Большевицький посол, Йоффе, увязнений.

КОПЕНГАҐЕН, 6. падолиста. — Останнї вісти доносять, **що в Берлїні увязнено большевицького посла, Адольфа Йоффе, в посїданю якого найдено памфлети, які містили поклик до Німецьких робітників і пролетаріяту, аби вони підняли революцію.**

400 большевицьких аґентів в службі большевицького посла.

КОПЕНГАҐЕН, 7. падолиста. — Німецька преса вже від кількох днів заповідала зірванє дипльоматичних зносин з большевицьким правительством, коли именно показало ся, що большевицьке посольство в Берлїні стало осередком большевицької пропаґанди.

В короткім часї свого побуту в Берлїні большевицький посол, Альфред Йоффе, мав на своїх услугах 400 аґітаторів.

Посол Йоффе рішучо тому заперечує, але „случайно" найдені в його пакунках памфлети з візванем німецького пролєтаріяту до революції були доказом, що оправданє большевицького посла було нестійне.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПОЛЬЩА ПРОГОЛОШЕНА РЕПУБЛИКОЮ.

ЦЮРІХ, 7. падолиста. — **ПРЕМІЄР ПОЛЬСЬКОГО КАБІНЕТУ СЬВЕРЖИНЬСКІ ПРОГОЛОСИВ ПОЛЬЩУ РЕПУБЛИКОЮ, не засягаючи ради анї реґенції анї польської ради, як се доносить телєґрама з Берліна.**

СПРАВА ЧЕХО-СЛОВАКІВ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ДР. КРАМАРЖ, ВИБРАНИЙ ПЕРШИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

Небавом має бути скликаний народний парлямент.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 6. падолиста. — Вчера покінчила ся тут конференція провідників чесько-словацького народу. Конституцію уложено після конституції Злучених Держав.

Др. Карло Крамарж, бувший провідник молодо-чеської партії, вибраний першим президентом чесько-словацької републики.

Більшість делєґатів виїхала нині до Праги, де в короткім часї буде скликаний **чесько-словацький народний парлямент.**

Чесько-словацьке правительство видало свої власні почтові марки з гербом чеського льва.

Спір між Німцями і Чехо-Словаками о Шлеск.

АМСТЕРДАМ, 6. падолиста. — Телєґрами з Відня доносять, що німецька народна рада обіймила адміністрацію над східною частию Шлеска.

Краківські часописи доносять, що чеський командант Праги приказав чеським командантам Шлеска вважати Шлеск частиною чеської держави.

Чехи мобілізують армію.

АМСТЕРДАМ, 6. падолиста. — Всїх мущин у віцї до 26 лїт покликало чеське правительство до військової служби, як се доносить телєґрама з Праги до „Везер Цайтунг" в Бремен.

Вісти в чеських часописях вказують, що приказ до мобілїзації обіймає також німецьку частину Чехії.

Чехи здобули контролю в богато містах Чехії і Моравії.

БЕРНО, 3. падлоиста. — Вісти з Чехії доносять, що чесько-словацьке правительство здобуло власть майже без опору навіть в таких німецьких містах, як Оломунци, Берні, Тропаві, Іглаві і Румбурґу. Чеські жовніри перемогли німецькі залоги і їх розоружили.

Чесько-словацьке правительство переводить з великим поспіхом орґанізованє своєї народної армії. Воно зреорґанізувало істнуючі війска і покликало до служби нові кляси.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Російський посол просить о висланє безпроволочної помочи проти большевиків.

ВАШІНҐТОН, 7. падолиста. — Тутешний російський посол відніс ся до департаменту заграничних справ з просьбою, щоби большевиків і німецьких аґентів, які грозять масакрою в Росії на день 10. падолиста, поставлено перед міжнародний суд.

Російське посольство подало про сю справу отсе:

„Скоро одержано вістку про намірену большевиками масакру, яка має відбути ся в Росії на дни 10. падолиста, російський амбасадор **вніс протест** до департаменту заграничних справ, взиваючи, щоби большевиків і німецьких аґентів зробити особисто відповідальними за масакру перед міжнародним судом".

Большевики хочуть знести платню в грошах.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — Саветське правительство в Росії именувало окрему комісію, яка має виробити плян в цїли знесеня плаченя робітникам в грошах, як се доносить телєґрама до „Сентрал Нюс".

Є предложенє, щоби робітникам платити потрібними товарами, замісць грішми. Удержавленє і сконцентрованє державою всеї торговлї має виключити всяке посередництво.

Коли се буде переведене, кажуть автори сього проєкту, в Росії запанує правдивий соціялїстичний режім.

(Продовжене на стороні 5-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер. або чек

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає

ФЕДЕРАЦІЯ КЛИЧЕ НА СПІЛКУ ВШЕХПОЛЯКІВ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ У ЛЬВОВІ.

„Народна Воля" подає в останнім числі отсю вістку:

ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНЦІВ ХОЧЕ СПИНИТИ ВІЙНУ.

Ню Йорк, 5. падолиста. — Федерація Українців, центральна організація Українців і Русинів в сім краю, вислала вчера поклик **до Польського Народового Комітету** в цїли урядженя спільної конференції для обміркованя якоїсь **спільної акції,** аби спинити боротьбу між польськими і українськими (руськими) військами, яка, як доносять вчерашні телеграми, зачала ся в Галичині.

Федерація Українців пропонує вислати спільну телеграму до воюючих народів, щоби згодили ся на посередництво американського правительства і лишили **полагодженє граничного питаня між Поляками і Українцями плебісцитови, що мав-би відбути ся пізнїйше** під наглядом делєгатів з невтральних країв.

Ся вістка вказує, що Федерація (істнуюча на папери), котра побратала ся зі шляхотсько-вшехпольською клїкою Романа Дмовского з Парижа під назвою „Польскі Комітет Народови", **намагаєть ся скомпромітувати визвольні змаганя українського народу в Галичині і його права.**

Хто має право до східної Галичини?

Український нарід! І тільки і єдино український нарід і більше ніхто в сьвіті. Український нарід має найсьвятійше право скинути 577-літну ляцько-шляхотську неволю і він вже її **скинув і на своїх установчих зборах у Львові дня 24. жовтня с. р. проголосив Галичину (східну) вільною українською державою** у злуці з північною Буковиною та угорською Україною.

Ся постанова українських установчих зборів у Львові мусить бути сьвята **для цїлого народу українського** і ніхто з Українців не має права намагатись її уневажнювати; піддавати її правність в сумнів і пропонувати шляхотсько-вшехпольській клїці Дмовского, аби прилучилась до уневажненя тої постанови.

Польща є на землях польських — се є річ ясна і кождому зрозуміла. Українцї не домагають ся польських земель, Поляки **не мають права** домагатись українських земель.

Президент Вілсон виразно сказав в конґресі у Вашінґтонї, дня 8. січня с. р., що Польща має бути утворена з неоспоримо польських земель. Тесаме недавно повторив Дмовскому на його докучливі просьби міністер заграничних справ, Роберт Ленсінґ.

Се значить, що Польща є там, де Варшава, де Краків, і де Познань. Се землї неоспоримо польські, бо там польське населенє є в більшости.

Однак Польщі нема там, де є Львів, у східній Галичині, бо там є українська і то значнїйша більшість нїж польська в Познанщині. Отже східна Галичина — се є неоспоримо українська територія.

За польську вважає її Дмовский, котрий в минулу середу сказав редакторови ґазети **„Ді Івнінґ Сон"** в Ню Йорку, що **Галичина має належати до Польщі,** а Литва має бути з нею у спілці.

Тесаме сказав член того славетного Комітету Народового Польського, Маріян Сейда, підчас свого побуту в Злучених Державах в липни с. р. (гляди ґазета „Вольна Польска", Ню Йорк, 24. липня с. р.).

Тесаме сказав навіть ґенерал польського війска у Франції, Йосиф Галлер, котрий у своїм „розказі деннім", який видав минулого місяця, так сказав:

Лише силою оружя зможемо освободити Варшаву і Краків, **відбити Вильну і Львів,** відібрати Познань і Ґданьск. („Америка-Ехо" з 3. с. м.).

Все те є заявою Дмовского і його клїки, якій Федерація пропонує „спільну акцію" в справі рішеня про східну Галичину яко про спірну територію — плєбісцитом.

Пригадаємо, що ґенерал Галлер є одним з членів клїки Дмовского (всїх їх є 10) і коли він навіть у Франції, де командує війском польським з Америки, осьміляєть ся говорити, що відібе **Львів, отже східну Галичину,** і Вильну (столицю Литви), отже і Литву, то вже нема найменьшого сумнїву, чого та клїка хоче для нашого старого краю.

Чи не є політичним злочином пропонувати такій клїці, щоби разом зі славетною Федерацією **представляла перед цїлим сьвітом, що східна Галичина є спірною територією, про яку не знати, чи вона має належати до України чи до Польщі.**

Се перший виступ зі сторони української, який представляє східну Галичину за спірну територію, за таку територію як наприклад **західна Македонія,** де населенє говорить мішаною сербсько-болгарською мовою, отже годі знати, куди воно має належати, чи до Сербії чи до Болгарії і найліпше се рішити загальним голосованєм (плєбісцитом).

Того тільки Поляки ждали. Вони тепер дістали арґумент зі сторони української, що східна Галичина не є неоспоримо українська, але спірна українсько-польська територія, про яку треба рішати аж на підставі плебісциту.

Того не сказав ще жаден Українець. Не сказав ще й жаден американський серіозний політик або письменник, аж найшла ся союзниця Дмовского — паперова Федерація Українців в Злучених Державах.

Вона хотїла би, аби українські війска уступились з Галичини, а прийшли війска аліянтів і зачалось голосованє.

Ми віримо, що війска аліянтів були би безсторонні, але чи вони зможуть сконтролювати славнозвісні польські шахрайства, звісні тільки польським махерам і обманцям в Галичині. На них знають ся добре тільки Українці. Чужі народи понятя не мають про те, що може дїятись під польською господаркою, а не знаючи анї польської анї української мови, анї місцевих відносин, чужі люди були би просто безрадні на польські шахрайства. **Поляки всїми силами старали би ся загорнути бодай половину східної Галичини, по ріку Буг** (аби сею границею рівночасно загорнути і Холмщину), **з Львовом, Стрием, Самбором і т. д., бо се віддало би Польщі бориславську нафту і долинську сіль.**

Коли би мирова конференція предложила плебісцит у східній Галичині, то Українці мусять його приняти, бо то сторона третя і рішаюча, але тодї вони мусять добре приготовитись проти польських шахрайств в Галичині, а в Америці домагатись, **щоби право голосованя над тим, чи східна Галичина має належати до Киева чи до Варшави, признано також Українцям в Злучених Державах, Канаді і Бразилїї, котрі походять зі східної Галичини, а не є горожанами тих держав.**

Мирова конференція може постановити плебісцит тільки в крайности, як польські делєґати рішучо будуть перечити се, про що знає цїлий сьвіт, а саме, що східна Галичина є українська, а не спірна українсько-польська територія, про якої долю не треба рішати плебісцитом. Однак така постанова ще є дуже сумнївна, особливо, що цїлий сьвіт доси був переконаний, що східна Галичина є українська і з української сторони ще доси ніхто того не подавав в сумнїв.

Тепер перша се зробила союзниця Дмовского і Падеревского — паперова Федерація Українців в Злучених Державах.

Поки вона нічого не робила, то ще було пів біди, але як тепер пустилась політикувати на спілку з вшехполяками, то дійшла до того, що „уневажнює" постанову українських установчих зборів у Львові і намагаєть ся її скомпромітувати перед сьвітом та представити наш старий край не за український, а за спірний польсько-український.

Проти сього повинні запротестувати навіть члени Федерації, як ще які до неї належать.

НЕЗНАНЄ НЕ Є ГРІХОМ.

В 131. числі „Свободи" в статі п. з. **„Куди Українцям дорога"** був отсей уступ:

В боротьбі проти польського замаху повинні собі подати руки ті, на котрих той замах вимірений, — отже: Українці, Білорусини і Литовці.

Їх обовязком є заложити оборонну лїґу.

Позатим **для Українців з усїх українських країв є тільки одна дорога: до Киева.**

Галицькі Українці мають свою столицю Львів, але вони хотять, аби і їх головною столицею був Київ.

Буковинські Українці мають Чернівці, але вони також хотять належати до Киева.

Також і угорські Українці хотять належати до Киева.

В поодиноких українських краях можуть бути сойми, але парлямент буде в Киеві, в столиці української републики.

Однак український нарід, перед котрим є велика будучність і розвиток на схід і на полудне, мусить мати отвертий шлях на Сибір і на Кавказ, де вже є міліони українського народу. Український нарід не може відлучитись від тих безмежних просторів тїсними границями.

Длятого **цїлию української політики мусить бути також федерація з Московщиною, Білорусию, Кавказом і Сибірию.**

Могучність сеї федерації буде рівночасно запорукою могучости і добробуту України.

Ся статя не подобалась „Народній Волї" і дала їй притоку до нового „політичного виступу".

Пан М. Стечишин, теперішний редактор „Народної Волї", видно не розуміє справи федерації і суверенности народів і тільки з незнаня і нерозуміня написав в 132. числі „Народної Волї" статю п. з. **„Собака побіжить не лише за возом",** в якій, накинувши ся в доволї неприличний спосіб на нашу часопись, так вкінци пише:

„Свобода" резиґнує з независтмости України і пропонує поворот до Московщини — на услівях федерації, до якої Московщина доси не проявила ніякої охоти. Московщина мріє доси про „єдіну і неделїму Рассєю".

Ще Австрія не зовсім скінчила своє істнованє, а „Свобода" вже зраджує безсумнївні симптоми москвофільства. Собака мусить за чимсь бігчи. Як не біжить за возом, то побіжить за саньми.

* * *

Дуже часто пан Стечишин показує у своїх статях свою злобу і безрадні проби боронитись брехнею, але в сім випадку не можна його підозрівати о сї „прикмети". Тут нема нїчого иншого, тільки звичайне незнанє і нерозуминє справи.

Се незнанє і нерозуминє є занадто очевидне, аби про нього можна сумнїватись.

Пан Стечишин добре знає, що „Свобода" є більше демократична і поступова та патріотична ґазета нїж „Народна Воля", отже не міг би так наївно толкувати повисшого уступу з нашої ґазети, як би сю справу як слїд розумів.

Однак незнанє і нерозуминє не є ще таким страшним гріхом і коли би пан Стечишин був звернув ся до „Свободи" з просьбою о докладнїйше (ще більше популярне) вияснєнє сеї справи, то може бути певний, що ми би йому не відмовили. Ми відносимо ся з христіянською любовю до всїх, а особливо до Українців, і навіть тепер дамо пану Стечишину чемну відповідь і пояснєнє, мимо того, що він на нашу адресу звертаєть ся батярськими словами.

* * *

Отже читайте, пане Стечишин, уступ зі „Свободи" з гори на долину, але уважно.

Там побачите отсї три підчеркнені реченя:

1. Для Українців з усїх українських країв є тільки одна дорога: до Киева.

2. В поодиноких українських краях можуть бути сойми, але парлямент буде в Киеві, в столиці української републики.

3. Цїлию української політики мусить бути ткаож федерація з Московщиною, Білорусию, Кавказом і Сибірию.

По прочитаню тих трох речень вдарте ся по голові і подумайте так:

— Гм... „Свобода" пише, що в поодиноких українських краях можуть бути сойми, але **парлямент буде в Киеві, в столиці української републики,** а я се так зрозумів, що „Свобода" резиґнує з независимости України і пропонує поворот до Московщини, яка мріє про „єдіну і нєделїму Рассєю"... Як се пояснити, що „Свобода" каже про **републику з парляментом в Киеві,** а я кажу про **поворот до единої і недїлимої Росії** та про „безсумнївні симптоми **москвофільства"...** ...Гм, щось тут не в порядку!... Ага, ага, правда, „Свобода" додала ще, що цїлию української політики мусить бути федерація з Московщиною, Білорусию, Кавказом і Сибірию... „Ось де собака закопана" (як говорять австрійські фрайтри і „Н. Воля")... Ну, але тут щось не „штімує"...: парлямент, Київ столиця, українська република, — а я кажу, що се поворот до Московщини... Тут: Московщина, Білорусь, Кавказ, Сибір... — то вже би радше сказати: „москвофільство" і „сибірофільство", а я, звісний з того, що ширю любов до вшехполяків і їх „демократизму", називаю се „безсумнївними симптомами москвофільства"... Щось воно зле, щось воно не тее...

* * *

Як так „синтетично" й „аналїтично" розберете, пане редактор Стечишин, свою „фільософію" про „безсумнївні симптоми москвофільства", і про собаку і про віз і про сани, котрі у Вас так часто виступають в політичній дискусії, то переконаєтесь, що ще хутше нїж собака за саньми Ви біжите за дурним пустомельством.

Не розуміючи гаразд, що се є федерація і що є суверенність народу, Ви нагородили такого пустомельства, що як би та собака, що становить сущну часть Вашої „фільософії", його зіла, то певно сказила би ся.

Але ми, як кажемо, є добрі христіяни і не дивимо ся на те, чи Ви наш ворог і противник, а тримаючись засади, що невідающого треба просьвітити, хочемо і Вам пояснити сей „затруднительний вопрос".

* * *

Становище „Свободи" в справі волї і свободи України ясне і звісне для того, хто вміє трошки думати і думати пробує.

„Свобода" проповідує і заявляєть ся за **повною свободою українського народу.**

Пригадаємо хоч би резолюції, які „Свобода" поручила українським громадам висилати на 4. джулая до президента Вілсона і до міністра заграничних справ, Роберта Ленсінґа, в яких було сказано: **„Заявляємо ся за повною суверенностию українського народу** (суверенність значить — зверхність і власть народу, звичайно виконувана через народний парлямент; инакше можна сказати: **народне самовласте** або **народне самодержаве).**

Пригадаємо телеґраму У. Ради з 20. вересня с. р. до президента Вілсона, в якій було сказано, що злучена і свобідна Україна **могла би** утворити федеральну спілку з народами Росії (по анґлїйськи сказано may, що по українськи значить, що **може** або **ні;** само те слово має в собі сумнїв і застереженє і тому по українськи сказано **„могла би").** З тою телеґрамою наша ґазета, розуміеть ся, зсолїдаризувалась.

Пригадаємо, що недавно „Свобода" писала, що Україна могла би вступити у **свобідну** федеральну спілку з вільними народами бувшої Росії і виразно додала, **що тільки у таку спілку, з якою мала би право кождої хвилї розвязатись.**

Колиж попередної суботи наша часопись писала про українську републику з парляментом в Києві та про федерацію з другими народами бувшої Росії, то се анї на волос не зміняє попередних поглядів „Свободи" про політичний устрій України.

Всї ті „стейтменти" „Свободи" вказують, що вона стоїть за **повною суверенностию** українського народу і за **свобідною федеральною спілкою.**

Але кому треба докладнїйшого поясненя, то ми ще скажемо отсе:

Коли ми заявляємо ся за повною і необмеженою суверенностию українського народу, то значить що ми хочемо, аби він був самостійний, независимий і щоби самий собою правив.

Однак з повної суверенности народу не виходить, що він не може вступати у спілку з другими народами. Противно, — як він самий має повне право рішати про себе, то він самий має також право рішити, чи жити цїлком відокремлено, чи зробити свобідну спілку з другими народами. Сї слова „свобідна спілка" дуже важні, бо коли скажемо, що та спілка свобідна і нарід, що до неї вступає, має повне право кождої хвилї з неї виступити (на підставі постанови свого народного парляменту або на підставі голосованя цїлого народу), то се не тільки не заперечує тої повної суверенности, але власне найліпше її документує і потверджує.

А „Свобода" власне заявляла ся за такою повною суверенностию українського народу і за такою свобідною спілкою вільних демократичних републик (теперішної большевицької „саветської републики" ми не вважаємо демократичною, але олїґархічною, однак вона довго не вдержить ся і на її місце може прийти дійсно демократична република), яка би власне ту повну суверенність тільки документувала.

Такої суверенности ми желаємо всїм народам, отже й московському і білоруському та народам Кавказу і Сибіри.

Ми хочемо, аби всї ті народи мали право користати зі своєї повної суверенности так, як се буде для них найліпше і найвідповіднїйше.

Однак, як кажемо, услівєм для такої спілки є: дійсно демократичний устрій народних републик.

Як Україна буде дійсно демократичною републикою, то вона не може лучитись анї з царською Московщиною анї з большевицькою. Для сього треба, аби і Московщина була тасама як Україна. Тодї обі ті републики мати-муть рівне право; обі можуть мати спілку і обі кождої хвилї можуть свобідно розлучитись.

За такою політикою власне заявилась Українська Центральна Рада своїм універзалом з дня 20. падолиста 1917 року.

Колиж вона дня 25. січня с. р. видала новий манїфест, яким проголосила повну самостійність України, то вона зовсїм не змінила своєї політики. Україна тодї не змінилась, — змінилась Московщина, яка сталась большевицькою, а большевики, як звісно, не признають жадної суверенности народам, а тільки пролєтаріятови цїлої земської кулї. Отже зі сторони Московщини не було услівя для спілки з Україною і тому Україна скористала зі свого права до повної суверенности і зорґанізувала цїлком окрему державу (кажемо „окрему", а не „самостійну", бо після нашої програми всї народні републики, що були би в тій федеральній спілці, були би цїлком самостійні).

Тепер же український нарід мусить мати дальше сю свою повну суверенність і на підставі тої своєї суверенности може злучитись з другими вільними републиками народними, або може і не лучитись. Все залежить, а радше — повинно залежати, тільки і єдино від його свобідної волї і від того, чи буде мати з ким лучитись (значить, чи другі народні републики згодять ся признати не лише собі, але і тим републикам, що з ними лучать ся, повну суверенність. отже — повну свободу вступати в спілку або виступати з неї).

* * *

За такою політикою і за такою федерацією стоїть „Свобода" і се міг кождий думаючий чоловік пізнати зі статий і заяв у нашій ґазеті.

Нинї вияснили ми її і „Народній Волї" і заявляємо їй, що не будемо собі нїчого робити з її пустомельства про „резиґнацію з независимости України і поворот до Московщини" та „безсумнївні симптоми москвофільства", але для загального інтересу ми готові все дати їй популярні вияснєня, без огляду на се, чи вона буде до нас звертатись своїм вродженим батярським тоном, чи так як буває у людий — в спосіб приличний.

Незнанє не є грігом.

ПОЛЇТИКА ПОЛЬСЬКИХ ПАТРІОТІВ В АМЕРИЦІ.

(Допись з Ню Гейвен, Конн.).

В недїлю, 6. жовтня б. р., відбуло ся тут польське партійне віче, на котрім промовляли вельможні патріоти польської нації в справі будучої независимої Польщі. Головними референтами були: місцевий польський парох Мазуркевіч і пан Сьміховскі з Бріджпорт, Конн., — обидва члени польського сойму в Дїтройт, Міш.

Пан Сьміховскі в своїй промові вияснив присутним етноґрафічні границї будучої Польщі ось-такими словами (перекладаю їх дослівно на українське): **„Шановні земляки! Наша Польща мусить повстати від моря до моря! Литва, Біла Русь, Україна і цїла Галичина — то всьо наша Польща!"**

От захланна полїтика польських патріотів! Не даром то наш нарід склав собі приповідку: „Не рад Лях, що дістав по зубах, то ще й ногами дригає".

Не раді польські патріоти, що надходить той час, коли польський нарід мати-ме нагоду скинути з себе 120-лїтні кайдани, котрі вложили на них кроваві царі автократичних держав, а вже готові кувати нові кайдани своїм сусїдним народам, котрі терпіли гнет і неволю і котрі нинї теж проливають кров та тратять своє найдорозше житє, щоби стрясти ті кайдани і не гнути більше свою спину під тягаром деспотизму.

Я не думаю, щоби загал польського народу був такий захланний, як ті нещасні патріоти. Я думаю, що коли польський нарід відзискає свою независимість і повну свободу національного й економічного житя, то не піддасть ся вже в нинїшних часах таким патріотам, як сї отут на вільній землї Вашінґтона.

А ви, польські патріоти, дуже вже зарозумілі, коли хочете пробувати збудувати будучу польську державу на чужій земли. Ви перше мусите дивити ся і вчитись, що роблять цивілїзовані народи в сьвіті. Не продовжайте тої ганебної полїтики, котра істнувала сотки лїт тому назад, бо вона на нїщо вам не здасть ся. Коли хочете знати лучше, як і куди мають сягати етноґрафічні границї будучої Польщі, то мусите ще раз добре студіювати мирову пропозицію президента Злучених Держав. Придивіть ся добре 13-тій точцї мирової пропозиції Вілсона, а будете лучше знати, як і куди міряти границї своєї держави, бо так наслїпо то годї дещо доброго зробити. Ви дуже задалеко заїздите, а нїщо з того не буде. Коли зрозумієте добре слова президента Вілсона та по його розуміню будете міряти етноґрафічні границї, то вони не будуть обіймати Литви, України, Білоруси і цїлої Галичини, а лиш так далеко, як далеко сягає польський нарід. Се буде по демократичному, як сказав президент, голова Злучених Держав, з котрого розумом і великим знанєм цїлий сьвіт числить ся.

Друге, шановні патріоти, коли хочете знати, що має стати ся з иншими народами бувшої російської імперії, а то з тими, котрі ви числите до будучої польської держави, то прошу подивити ся до мирової пропозиції президента Вілсона в 6-тій точцї. Там знайдете поясненє щодо сеї справи; а тодї будете лучше знати, та не треба вам так далеко забігати, щобисьте блудили, самі не знаючи куди.

Дальше говорите про уроєну вами польську державу з чужих народів, що польська Мати Божа взносить ся понад Польщу, що розпустила над нею свій омофор і що прийде той час, коли вдарить своєю печаткою і зробить одну сильну, нерозривну, могучу польську державу. Се брехня, панове Поляки! По моїм розуміню Мати Божа не буде помагати вам будувати могучу державу з чужих народів, аби польська шляхта вкладала на них нові кайдани, далеко тяжші від тих, з котрих російські народи щойно розкували ся.

Знаємо дуже добре з історії, що колиб у вашій колишній державі не було подібних вам польських патріотів, то польський нарід не стратив би був своєї независимости та не попав би був у довголїтну неволю кровавих царів. Чому ви, шановні патріоти, не дивите ся, що в нинїшних цивілїзованих часах вже нема на сьвітї місця на ширенє таких обскурних кличів, які ви ширите. Фе! встид! ганьба для вас не тільки ширити таку полїтику, але навіть подумати про неї!

Чи ви коли потрафите направити свої блуди, я не знаю, але нам через те не страшно, бо не такі пани будуть засїдати коло мирового стола, як ви, і не ваше буде молоти ся!

Федор Салїтра.

СПРАВЛЕНЄ ПОХИБКИ.

В ч. 132 „Свободи", на 2-гій сторонї, 3. шпальта, в 8. стрічцї з долу замісць „в Києві" має бути „у Львові".

БОЛГАРСЬКА КАПІТУЛЯЦІЯ.

Стокгольмський кореспондент лондонського „Таймса" доносить під датою 29. вересня:

Від особливо добре поінформованих жерел я довідав ся, що невдача Німеччини запобігти болгарському розгромови наступила радше через брак здібности, а не через необачність. Малінов прийшов до власти з остаточним наміром довести до мира сеї осени, чи то в порозуміню з центральними державами чи окремо, і в сім напрямі він мав одноголосну й однодушну піддержку армії і населеня.

Непорозуміня з Німеччиною через Добруджу і з Туреччиною через граничні справи, — додані до факту, що Німеччина відмовила Болгарії поживу з України і дала до зрозуміня, що на случай загальних мирових переговорів Болгарія не повинна видвигати зависоко свої жаданя щодо Сербії — скріпили переконане болгарського правительства, що продовжуванем війни Болгарія має всьо до страченя, а нічого до позисканя. По переговорах кайзера з болгарським королем Фердинандом, які відбули ся в серпни в Німеччині, саксонський і баварський королі відвідали Софію, щоби особисто вплинути на Фердинанда, аби він надальше остав вірним союзником. Однак візита переконала їх, що властива сила в Болгарії не спочиває довше в руках короля, і що — коли не дасть ся матеріяльної допомочи і не піддержить ся воюючого духа в армії — цар Фердинанд не зможе запобігти надходячій катастрофі. Однак наслідком їх присутности ціле болгарське правительство звиділо фронт і всіх заходів уживало, щоби заохотити армію, але надармо.

Коли Німеччина і Австрія не були всилі доставити війск, одинокий вихід був спонукати Туреччину вислати скріпленя на солунський фронт, і сю справу по найбільшій части обговорювано на останній берлінській конференції між Талаатом, а німецьким правительством і представниками Австрії та Болгарії. Талаатова ціна була висока, але остаточно її заплачено. Туреччина дістала позичку, одержала дозвіл заняти Баку і полагоджено справу границі над Марицею в користь Туреччини. В заміну за се Туреччина мала вислати всі свої війска в Европі й із західної Малої Азії на поміч Болгарії, щоби відбити сподіваний напад. Але згоду Талаата не хотіли потвердити його товариші в Царгороді. Енвер і Дявід приняли уступки, але противили ся вислати війска до Болгарії і робили всякі перешкоди, оправданя і опізненя.

Коли алїянти почали атакувати, ані одного турецького жовніра не було на фронті, ані навіть в дорозі. Цар Фердинанд почав апелювати до Радославова і Макензена, щоби Німці вислали поміч, але дармо. Вкінци він звернув ся до Малїнова, будучи переконаним, що Малінов має за собою весь край і армію, включаючи й генеральний штаб. А прийшовший до власти Малінов і його товариші були того переконаня, що найліпшою політикою для Болгарії є—здати ся на ласку алїянтів, спускаючись на щирість їх деклярацій в користь полагодженя балканського питаня на принципі справедливости і самоозначеня.

ДОПИСИ.

З PITTSBURGH, PA.

В обороні покривджених.

Якийсь „провінціонал" помістив у 117-тім числї критику українського концерту, який тут відбув ся дня 1. вересня б. р. Як би та критика не була занадто „пересолена" і „переперчена", то я не забирав би місця в часописи отсими стрічками. Але „провінціонал" зробив деяким людям незаслужену кривду і се спонукує мене просити Хвальну Редакцію „Свободи" о поміщене отсього коротенького спростованя:

1) Вступне слово було виголошена не „звичайно", — як говорить п. „провінціонал" — але надзвичайно. Бесідник, о. Сидоряк, дістав за свою промову бурю оплесків, а у деяких слухачів було видно в очах слези зі зворушеня. Таких наслідків не викликує нїколи яканебудь „звичайна" бесіда.

2) Оба гимни, український і американський, були відспівані не „з розгоном і без слів", але у відповіднім темпі і з відповідними словами. Сї співаки мають уже свою славу, свою річ розуміють і англійську мову знають, тож не могли співати пісень без слів.

3) Пані Онишків і пані Яц є в цілій Пітсбурщині знані яко знамениті співачки і „критика" п. „провінціонала" обом тим паням ані трошки в нашій околици не пошкодить.

4) Фортепяновий супровід був в руках чужинця з тої простої причини, що тут українських пяністів нема. Як будуть (дай, Боже, як найскорше!), то очевидно будуть мати першенство перед чужинцями.

5) Усї хорові пісні відспівано цілком правильно і гармонійно, а не „кождий голос в иншій тонації".

6) З програми відпала лиш одна маленька деклямація, а не „кілька точок".

7) Дірігент хорів, п. Ганяк, вивязав ся зі своєї задачі несогірше і йому належить ся признанє за його щиру працю. Гучні оплески публики були нагородою п. Ганякови за його труди.

8) Солїст п. Малієвич є так широко знаний зі свого голосу і зі свого замилуваня до співу (він розуміє ся добре на нотах), що йому ані „похвала" ані „нагана" п. „провінціонала" нічого не поможе, ані не зашкодить. Мало є між нашими співаками таких людий, котрі потрафили би співати так чудово, як співає п. Малїєвич. Він і на тім концерті співав прекрасно, а публика грімкими оплесками приневолила його до відспіваня ще одного надпрограмового кусника.

9) Дует „Люблю дивитись" відспівали пп. Ганяк і Малїєвич зовсім вдоволяючо, хоч — треба признати — голос п. Ганяка був трохи змучений.

10) Панна Ґарайда є тут знана яко добра солїстка і своє сольо („Карі очи") відспівала без закиду. Публика була дуже вдоволена з її співу і з тої причини співачка мусїла ще 4 строфки своєї пісні повторити.

11) Пан Яц виголосив свою деклямацію на загальне вдоволенє публики.

12) Слова Франка „Даремне пісне" п. Ганяк підложив під иншу мелодію, бо мельодія Д. Січинського є — після слів п. Ганяка — трохи заостра.

Один з громади.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 317, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеть ся 10. листопада в гали І. Рибки під числом 1400 Бурнет Аве. Кождий член має явити ся на мітінґу, а хто що довгує, має вирівнати, бо інакше зістане суспендований. Уряд просить, аби кождий член привів хоч одного нового члена до товариства і до У. Н. Союза. Нових членів приймаєть ся тепер після статута. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт. — І. Татарин, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів що місячний мітінг відбудеть ся в неділю 10. падолиста с. р., точно о 2-гій годині пополудни, під числом 108 Kossut St. в січовий гали (У. Н. Д.). Кождий член обовязаний свої місячні вкладки сам платити, або на руки секретаря, або касієра Н. Варія. Декотрі члени поплатили на руки тов. В. Венгриновича, а йому ніхто не дав авторітету колектувати гроші від членів. Отсим повідомляєть ся, що кождий член обовязаний прийти на мітінг і заплатити свій довг, як хто має. — І. Бойко, секр.

THE UKRAINE, PAST AND PRESENT.

By Nevin O. Winter.

The revolution in Russia has demonstrated to the world one fact long recognized by students of Russian affairs. It is that in the old Russian Empire there was little sense of nationalism or cohesiveness. While the racial homogeneity of the Slavs, the preponderant element of the population, has always been most pronounced, the term Russia meant little to the vast majority of the people. There was nothing that could compare with the love of the Anglo-American for the Stars and Stripes, of the Frenchman for his beloved France, of the Anglo-Saxon for Great Britain.

With the passing of the Czar and the authority of the church the only forces of cohesion disappeared. Were it otherwise it would not be possible for so many separations of large sections to follow without an apparent pang on the part of those still left or those going out for themselves.

It was but natural that Finland should revolt, for the Finns are not even Slavs. But in the case of Little Russia, or the Ukraine, there is a story that is worth the telling.

What is the Ukraine? This is one of the many questions that people are asking today. The Poles and the Lithuanians of a few centuries ago knew well this most turbulent section over which they attempted to rule, and Imperial Russia for a long time was greatly troubled by this very unruly part of her expansive domain. The Tatars and the Turks felt its proximity because of the many raids made upon them by the wild warriors of the steppes.

In recent years the Ukraine has quieted down, so that the casual students of today hardly realized that there was such a distinctive section left, living in the belief that the Slavs of the Ukraine, or Little Russia, as it is better known, had become thoroughly amalgamated with the Great Russians of the Petrograd and Moscow sections. The events of the last few months, however, have revealed the real situation.

The Ukraine has had a troublesome career. The wild Scythians helped to feed ancient Greece and her colonies from these same endless steppes whence Germany now expects to draw sustenance. A thousand years ago Kiev was already becoming an important place. When the Saxons still ruled England, in the long ago, the banks of the Dnieper were a meeting-place for many races, drawn thither by commerce. Religious differences had not yet arisen, for all were worshippers of idols. Even then a Slav people were safely established here sowing and reaping their harvests and sending their surplus grain down this river to the Black Sea.

The name Ukraine means "border-marches." For centuries it was the bulwark that protected Poland and Lithuania from the Tatars, Turks, and other migrating Orientals. As a result it has had cruel taskmasters.

The native population was largely Cossacks—a wild and unruly people at that time. They were not originally a tribe, but were men who went forth into the wilderness to find freedom. The vast steppes, covered with grass to the height of a horse, within which a multitude of game lurked, lured them on.

There were Poles and Lithuanians and Russians and even Turks among them. They became marvelous shots, riders, and swimmers; their horses were famous for their swiftness and endurance. Their differences gradually blended in a unity of purpose and principle.

PRIMITIVE GOVERNMENT REPUBLICAN IN FORM.

The name Zaporogians was applied to the community that was the heart and soul of the great Ukraine. Their government was crude, but very republican in form. Each year the old officers laid down their duties in the presence of a general assembly, even in that day called the Rada, and new ones were then chosen.

As any member of the tribe could be elevated to the highest office, it permitted each one to aspire to this dignity. The highest official was known as the "hetman." If unpopular, he was sometimes choked to death—an effective, if cruel, displacement.

They carried on an intermittent warfare with Tatars on the east, stealing their cattle and occasionally sacking the unprotected towns. Again, their warring excursions would be directed against the Turks to the southeast, in the Balkans. When tired of this they turned northward to the Slavonic population.

These early Ukrainians were ever at war with somebody and for somebody. They fought with Poland against Russia, with Russia against Poland, with Poland against Turkey, with Turkey against the Tatars. They assisted in placing an unfrocked monk upon the throne at Moscow. They were simply natural warriors who rejoiced in that occupation. The warrior shaved his head except for a wisp on the crown, which was allowed to grow long enough to wind around the ears.

Although professing the Orthodox Greek faith, they were the brigands and the corsairs of Christianity. Though nominally subjects of Poland for a long time, the Ukrainians were constantly involving Poland in trouble with the Tatar and Turkish rulers. At times they even captured Polish peasants and sold them as slaves to the Tatars, who in turn passed them on to Persians.

CHMIELNICKI'S TERRIBLE REBELLION.

The most serious conflict waged by Poland with her rebellious Ukrainians was during an insurrection under Chmielnicki, in 1649. The massacres and cruelties perpetrated by the half-civilized hordes from the Ukraine were as barbarous as those of the American Indians during the onward march of the whites. The conditions existing here are vividly set forth by the famous Polish novelist, Henryk Sienkiewicz (who wrote many other splendid books besides "Quo Vadis," for which he is best known among Americans), in his novels covering different periods in Polish history.

Upon the failure of his rebellion Chmielnicki offered the annexation of Little Russia to Moscow. This offer was accepted in 1653, when it came under "the suzerainty of that growing empire." Always striving for complete independence, the Ukraine was never quite able to achieve it. Two wars with Poland resulted from that action.

It was more than a century after its incorporation before the entire province was brought into complete subjection by the developing Russian Empire. The "hetman" was maintained for some time; but this office was abolished by the vigorous Catherine the Great, and under her it became an integral part of the Empire.

The Ukraine's experiences with war and disaster would long ago have broken the spirit of a race gifted with less elastic temperament. There are elements in his temperament that enable him to stand much oppression without revolt. This characteristic may help the German in his attampts to make the Ukraine a subject nation.

The Little Russians have worked hard and fought hard, and they have emerged a fairly united and still vigorous people. The population increases more steadily than that of Great Russia, as the people are greatly attached to home and do not care to wander far from their native villages. They are great lovers of the soil and cling to it with a passionate tenacity.

EXTENT OF THE UKRAINE.

The Ukraine includes southeastern Russia, with the exception of the province known as Bessarabia, which partakes of the character of the Balkan States and is peopled with Roumanians and Bulgarians. The great seaport of Odessa and surrounding country have been added to it under the new alignment.

The Ukraine does not reach much north of Kiev or east of Kharkov, but it is a large State in itself, about as large as the German Empire, with some twenty-five or thirty millions of people living in it.

The largest city of the real Ukraine is Kiev, around which national life probably centers because of the deep religious associations in connection with the shrines and many holy places. It was at one time the capital of all Russia. Kharkov is the leading commercial town in it, unless Odessa, on the Black Sea, is considered.

About four million Ukrainians live in Austria, in the province of Galicia, and are there known as Ruthenians. They are exactly the same type of people as the majority of those living in the Ukraine and would be classed with them ethnographically.

THE LURE OF THE STEPPES.

There is a lure about the limitless stretches of the steppes in the Ukraine. In wide, level spaces, or in gentle undulations, they reach out until sky and horizon meet in a barely perceptile line. Parts of it remind one very much of our own western prairies. In spring and summer it is an ocean of verdure, with the varied shades of green of the growing vegetation interspersed with flowers of many hues; later, in the autumn, after the crops are harvested, it becomes a brown waste of stubble and burned-up pastures; in winter it is a white, glistening expanse of snow.

The unending forest land of the north has disappeared—not suddenly, but by degress. Most of it is treeless, however, and a feeling of sadness and almost depression involuntarily creeps upon one as he travels over the steppes for the first time.

There are not many old towns in the Ukraine. Except in Kiev and Kharkov, one will hardly find a building more than a hundred years old. No old medieval churches built up by the toil of generations of devout hands, no old chateaux of the nobility, no palaces rich in pictures, will be encountered. The great majority of the towns are still big, overgrown villages.

The towns are separated from each other by enormous distances, with imperfect communication. The peasants plant their villages in the lee of some swell in the surface or by the edge of a stream in which they can water their flocks during the drought which may come.

WINDMILLS EVERYWHERE.

The villages stretch down little valleys seemingly for miles instead of being compact, as in most countries. The only conspicuous feature will be a church or two and the many windmills on the horizon.

Windmills are exceedingly common and dot the landscape on every hillside. Some will be still, while others, with their broad, far-reaching arms, furiously beat the air that blows over the steppes. Silvery gray they appear from age, as all are built of wood, and they are usually unpainted. Many of them seem ready to fall to pieces from age.

DIFFERENCES BETWEEN THE UKRAINIAN AND THE GREAT RUSSIAN.

The general use of windmills is due not so much to lack of water, for they will be found near streams, but the flatness of the country does not give enough fall to allow the use of water-power. They are used to grind grain, and the farmers may be seen bringing their domestic grists to them, as they did to the pioneer water-mills in our own country. In many ways can the dissemblances of the Ukrainians with their former Muscovite compatriots of the north and east be traced. They speak a dialect which varies considerably from that spoken to the north and northeast of them. Their language is said to be nearer the Old Slavonic than that of the Great Russians.

The people are handsomer than the Great Russians. Better nourishment probably has something to do with this, or the natural distinction between a northern and southern people, but the admixture with other races has also left its trace. They are, in general, taller and more robust.

The natural brightness and vivacity of the Slav temperament, which one will also find exemplified in the Pole, has not been dimmed by the infusion of the more stolid and melancholic Finnish blood, as is the case with the Great Russian. They have a buoyancy of temperament which leads to a light-hearted gaiety of spirits, such as one does not find among the Muscovites.

THE HOME OF RUSSIAN FOLK-LORE.

In so far as outside influences have affected the Slav temperament in the Ukraine, it has been that of the Greek and the Tatar. The warm and bright colors of their costumes are somewhat reminiscent of the Orient. They are great lovers of beads, of which they will wear many strings, and the national costume of the women includes a wreath of flowers worn on the head.

A vein of romance and poetry runs through the Little Russians. It may not be very deep, but it is wide-spread. It is the home of Russian folk-lore. Lyrical ballad and improvised ballad still spring almost spontaneously from the lips of the peasants. Their nature is rather poetical and they are very musical. The love songs of Little Russia are distinguished by their great tenderness. They have songs for all occasions, sacred and profane. They are also great lovers of flowers.

BRILLIANT COLORS MAKE NATIVE COSTUMES A DELIGHT TO THE EYE.

The lover of peasant costumes will be in his glory here in the Ukraine. Nowhere in Russia is there so much color in costumes as here, and the general effect is extremely pleasing. The market in Kiev or Kharkov is a study in color.

Red is the prevailing color among the women, but there are many other bright bits. The costume is also extremely artistic. The red turbans of the women have embroidered borders and their skirts also have a border which reaches almost to the knee. The women generally wear their skirts rather short, scarcely reaching to the ankles—a style becoming more and more popular the world over today. The blouses are made out of pretty patterns, with unique and original designs worked into the material. Even the heavy coats, which they wear for warmth, have their own design, and all will follow practically the same pattern.

Even the men have their little vanity, having their shirts embroidered in red and blue designs, and the younger men have quite a dandified look.

GO BAREFOOT TO SAVE THEIR BOOTS.

Both sexes wear coarse boots, many of them being made of plaited leather, if they are able to purchase them. In summer many will come to the city barefooted, for in that way they save their boots; and leather boots, even in peace times, cost many rubles. In war times they are beyond the reach of the ordinary peasant.

On festive occasions many of the young women are wonderful to behold. They don highly colored dresses and have long bright pink, blue, and red ribbons tied in their hair, which stream behind them as they walk. Oftentimes they wear garlands of real or artificial flowers. Several strings of large and small coral or glass beads complete this pretty outfit; and many of the maidens, with their gypsy-like complexions, look very charming when attired in this manner.

These people have a great love for vivid colors in everything and even decorate their rooms with striped or checked red and white towels. The icon (holy image) shelf is sure to be decorated with these fancy towels and paper flowers. A guest of honor would be given a seat under this little domestic shrine.

KHARKOV, THE SECOND CITY.

Kharkov is the second city of the Ukraine and is almost two-thirds the size of Kiev. Its long, broad, and dusty streets, rather roughly paved, are flanked by houses of a nondescript architecture. They are usually two stories high and in colors red, yellow, blue, and magenta stucco predominate.

Huge signboards prevail everywhere in the business section on the stores with samples of the goods sold therein painted upon them. The peasant who cannot read can understand the pictures at least.

The glittering domes of a number of large, flamboyant Orthodox churches give a semi-oriental general effect.

Kharkov's importance is due to the fact that it is the centre of a large agricultural district, one of the most fertile sections in all Russia.

There is a very large bazaar here, which draws thousands of visitors on several occasions during the year. It is a great distributing center for agricultural supplies and is also quite an educational center, with one of the greatest universities in all Russia.

ODESSA, CATHERINE THE GREAT'S CREATION.

By the new alignment Odessa and the province of Kherson have been added to the Ukrainian Republic. This city of half a million is one of the newest cities in Europe. While Moscow can boast of a thousand years of history, Odessa is only a little over a hundred years of age. Its rapid growth will compare with the cities of the new world. It dates from 1794 and it owes its existence to Catherine the Great. Just a few years before that this territory had been ceded to Russia by Turkey. Her purpose was to establish a strong city as near to Constantinople as possible. A magnificent statue of the empress, representing her as trampling the Turkish flag scornfully beneath her feet, now adorns one square.

Odessa is not a typical Russian city. Mark Twain said that the only thing truly Russian about it was the shape of the droshkis and the dress of the drivers. One might add the gilded domes of a few churches. It is an attractive city in many ways and it has the reputation of being a very fast city. It has been in recent years a very important post.

The business of the city is largely in the hands of the Jews, who comprise a third of the population. There has not been the best of feeling toward them by the Orthodox population and a terrible massacre occurred in 1905. It has always been a stirring revolutionary center and has caused the imperial government much trouble in the past quarter of century.

KIEV, THE HOLY CITY OF THE UKRAINE.

Kiev is the holy city of the Ukraine and hundreds of thousands of pilgrims visit it each year. The natural landscape is heightened at all times in its pictorial effect by the picturesque groups of pilgrims, staves in hands and wallets on backs, who may be seen clambering up the hills, resting under the shadow of a hill, or reverently bowing the head at the sound of a convent bell.

Here is the story as it is recently related by Russian chroniclers. A thousand years ago, or thereabouts, a very holy monk, named Anthony, came to Kiev and dug a cell for himself in the hill. The devout life of this monk soon drew other holy men around him, and all at first made their homes in caves. It is said that many of the early monks never again emerged into daylight after they once entered the caves. Some shut themselves up in niches and remained self-immured the rest of their days, living on the food placed there each day by their brothers. When the food remained untouched, the monks knew that a saintly spirit had fled. The place was then walled in, and the niche remained the monk's home after as well as before his dissolution.

KIEV'S GHASTLY CATACOMBS.

The catacombs are indeed ghastly to visit, for there are rows upon rows of skulls in them. Access is had by narrow steps, and then through labyrinthine subterranean passages one descends deeper and deeper into the bowels of the earth, winding hither and thither along a pathway. Finally there begins a series of niches, in which repose the bodies of the saintly recluses.

The pilgrims pass each holy tomb, reverently kissing the shriveled hands laid out by the monks for that purpose. They do not distinguish between the holy and the holier, but pay a tribute to each one impartially in order to conciliate all.

Much contagion must be spread by this unsanitary method of homage. No doubt many an infection, and possibly even a great pestilence, could be traced directly to this spot, where the indiscriminate osculation of church relics is observed.

ICON RECEIVES 100,000 KISSES A YEAR

The Cave Monastery, or Pechersky Lavra, is a large stone structure on the hill, at a little distance from the city, and is surrounded by a high stone wall. It is entered through a holy gate. Each monk has his own apartment, with a little garden attached. Several hundred monks live in the monastery and a number of lay brethren are also allowed to dwell there.

In the principal church is preserved a miracle-working icon, known as the Death of Our Lady. It was brought from Constantinople and has received no fewer than a hundred thousand kisses a year. It is painted on cypress wood, now black with age. Every line of the picture is marked by precious stones and each head has a halo of brilliants, while an enormous diamond glitters above the head of Christ.

The wealth of the Lavra at Kiev is enormous. Each successive Czar has visited it not infrequently and always gave a large donation.

What the attitude of the new leaders of the Ukraine toward this monastery will be remains to be seen. The revolutionary movements as a whole has been anti-clerical and shows a revolt against the former influence of the church in Russia.

The monks do not live the ascetic lives of their ancestors, although the food still seems plain. Coarse bread is always served, fish frequently, but meat and wine are not unseldom. One monk always reads from the lives of saints while the others eat. The monks seat themselves on benches and they eat off pewter platters. There is an inn at which many stop who can pay, but the fare is too plain for most people. Then there is also a free lodging quarter, where the poorer ones can stop without charge. Sour black bread and boiled buckwheat groats is about the only food provided for this class of pilgrims.

PILGRIMS SHARE THEIR FLEAS WITH ALL.

Many peasants will travel on foot for days and spend almost their last kopeck for the sake of visiting this sacred monastery in the holy city of Kiev. Sienkiewicz makes one of his principal characters say when faced with danger: "I shall die and all my fleas with me." These pilgrims certainly bring theirs with them to Kiev and share them freely with any one with whom they come in contact.

It would be difficult to find a larger or more varied collection of professional or casual mendicants anywhere than congregate here at Kiev during the pilgrimage period. Dressed in rages and wretchedness, these mendicants expose revolting sores and horrible deformities in order to excite sympathy. Some appear to enjoy vested rights in particular locations. Many might be classed as pious beggars and have an almost apostolic appearance, with their long beards and quiet bearing. All of them may be worthy objects of charity, but the Russian beggars are most importunate.

RUSSIAN PEASANTS EXTREMELY CHARITABLE.

The Russians themselves are very charitable toward the unfortunate class. Poor peasants, themselves clothed in rags, will share their little with those poorer than themselves.

A foreigner, knowing the poverty of the people and the inadequacy of public relief, cannot but feel kindly disposed toward those who are really helpless. Here, as elsewhere, however, it is difficult to distinguish between the unworthy and the deserving.

(From *The National Geographic Magazine*, August, 1918.)

СПІШНО ДО БЕРЛІНА!

Біжить Енкі за Германцем,
Що лиш духу має,
Та Германець хлопець жвавий,
Добре утікає.

Але Енкі не питає —
За Германцем скоком,
Тай вмить його в руках має
Лиш за одним кроком.

Ти знаєш, Енкі каже,
Поломиш коліна,
Як так буде тобі спішно
В гості до Берліна.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Заворушеня в австрійських містах.

ЛОНДОН, 6. падолиста. — До поважних заворушень прийшло в місті Петав (в Стирії) і в місті Авсіґ (в Чехії), як се доносить телеґрама з Копенгаґен.

Жовнїри і люди цивільні зрабували богато склепів і фабрик та підпалили богато домів. Богато осіб убитих.

Цїсарська пара ще у Відни.

БАЗИЛЕЯ, 6. падолиста. — **Урядовий звіт віденський заперечує вістку про уступлене цісаря Карла.**

Инша телеграма з Відня доносить, що цісарська пара їздила в неділю на прохід до Пратеру і була сердечно витана мешканцями столиці.

Утеча австрійських князів до Швайцарії.

КОПЕНГАҐЕН, 6. падолиста. —Всї австрійські архикнязї і їх родини виїхали до Швайцарії, як се доносять вісти з Відня.

Австрійська цїсарева винаймила палату в Швайцарії.

ЖЕНЕВА, 6. падолиста. — Швайцарські часописи доносять, що австрійська цїсарева Зита винаймила палату в Рорбах над Констанцьким озером. Часописи доносять, що цїсарева небавом замешкає в палаті.

Цїсарева хоче поселити ся в Чехії.

ЦЇРІХ, 7. падолиста. — Цїсарева Зита віднесла ся до чеського правительства в Празї з просьбою, щоби воно дало їй дозвіл поселити ся враз з дітьми в замку Брандайс, над рікою Лабою, в Чехії, як се доносить „Праґер Таґеблят".

Правительство у своїй відповіди заявило, що годить ся на те під услівєм, що цісарева поселить ся в Чехії в характері приватної одиниці.

Угорське правительство жадає розоруженя німецьких військ.

БЕРНО, 7. падолиста. — Німецький ґенерал Макензен одержав на свою просьбу, щоби угорське правительство дало дозвіл на транспорт німецьких військ з Балкану до Німеччини, відповідь, в якій угорське правительство повідомило його, що воно згодить ся на те, однак під услівєм, що війска, заки вступлять на угорську землю, будуть розоружені. Оруже буде відослане до Німеччини пізнійше.

В ТУРЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 8, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Аліянти роблять приготованя до обсадженя Дарданелів.

АМСТЕРДАМ, 6. падолиста. — Анґлійські і француські війска роблять приготованя в цїли обсадженя Дарданелів і Босфору, як се доносять вісти до „Івнінґ Нюс".

Фльота аліянтів в пристани Царгороду.

ЛОНДОН, 7. падолиста. — Фльота аліянтів прибуде до пристани Царгороду в суботу, як се доносять одержані вісти.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

„Україна в минувшині і в теперішности".

Статю під повисшим заголовком в англійській мові знайдуть наші читачі на 4-тій стороні нинїшного числа „Свободи". Написав її Невін О. Вінтер і помістив у серпневім журналї „Ді Нешенел Джіоґрафік Маґазін", який видає Національне Ґеоґрафічне Товариство у Вашінґтоні. В тексті находить ся отсих 14 ілюстрацій: Ярмарок у Харкові; ґрупа селянок, ідучих на прощу до Києва; селянські дївчата в Києві; вигляд одної улиці в Одесі; українська дївчина при коловоротку; типічний сільський піп; великі стирти соломи по вимолоченю збіжа; ґрупа лісних робітників; селянська хата на Україні; жнива на Україні; українські селянки на улици в Харкові; старий вітрак на степі; дідич вкладає на голову селянської дївчини збіжевий вінець підчас обжинків; прочани в дорозі до Києва, сьвятого міста України.

Цїла статя, поділена на 17 роздїлів, написана доволї обективно і вірно, але історія українського козацтва, особливо повстанє Хмельницького, представлена безперечно на підставі жерел польських, а пізнати се між иншим і з того, що автор покликуєть ся на польського письменника Сєнкевича, у якого — як відомо — українські козаки були простими розбишаками і горлорізами.

На загал ся статя є цікава не тільки для Американця, але й для пересїчного Українця, тож варта її прочитати і поширювати, де лише власть ся.

Джеймс Гаміл, приятель Українців, вибраний наново послом.

Ділимо ся із суспільностию веселою вісткою, що Джеймс А. Гаміл, демократичний посол з 12. виборчого округа в Ню Джерзи, щирий приятель Українців і прихильник української справи — вийшов при останних виборах наново послом до парляменту. Посол Гаміл виявив свою прихильність для Українців тим, що минувшого року, разом з покійним сенатором Гюзом, вніс в парляменті резолюцію, аби Українцям дати „Український День", який і відбув ся 21. цьвітня 1917 року.

Посмертна згадка.

У Форд Сіти, Па., помер минувшого вівтірка (5. падолиста) на запалене легких тамошний гр.-кат. сьвященик о. Василь Добушовський, оставляючи вдову і троє дїтий.

Непорозуміне між майором Ню Йорку і федеральним правительством.

Між майором (посадником) Ню Йорку, Іваном Гайленом і федеральним правительством наступило непорозуміне і остре напружене. Справа маєть ся іменно так: майор Гайлен видав розпоряджене, щоби поліція звиділа кождий дім, кожду робітню і кожду фабрику в містї та позаписувала, хто кілько має угля. Кождий поліцай дістав два роди карток. Хто не має угля, або має замало, того записуєть ся на зеленій картці; хто має забогато, того записуєть ся на жовтій. — Довідавшись про се розпоряджене, федеральний адміністратор опалу, др. Гари Ґарфілд, віднїс ся телеґрафічно до майора Гайлена, щоби він відкликав своє розпоряджене. Ґарфілд каже, що розпоряджене Гайлена перешкаджає роботї федерального правительства. Але Гайлен не звертає уваги на телеґраму Ґарфілда і робить так, як кориснїйше для мешканців Ню Йорку.

Проти зміни назви міста.

Підчас голосованя над зміною назви місцевости Берлїн, в Ню Гемпшир, мешканці відкинули пропозицію 933 голосами проти 556. Місцевість отже задержить дальше назву Берлїн.

Повісили Мурина.

В Релей, Норт Каролайна, товпа повісила на дереві Мурина Джорджа Тейлора, якомуму закинено, що він знасилував білу женщину.

До читачів.

В останних часах много наших читачів звертаєть ся із запитом, коли вже буде можна посилати до старого краю листи і гроші родинї. Отсею дорогою заявляємо всім інтересованим, що коли на се прийде відповідний час, ми подамо про се в часописи.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Між Україною і Румунією ще нема остаточного порозуміня.

Адмірал фон Гінце, бувший німецький мінїстер заграничних справ, говорячи в парляменті 24. вересня, сказав: — „Головним проблемом в Румунії є земельна справа, подібно як на Україні. Ґетьман занимаєть ся сею справою постійно, обробляючи її зі всіх сторін. Остаточного порозуміня між Україною і Румунією в бесарабській справі ще нема. Тут ми є цілком безінтересовні, бо не маємо жадних зобовязань ані супроти України, ані супроти Румунії. Нехай територіяльні спори вони самі полагоджують."

Поїздка гетьмана до Берлїна.

Українське телеграфічне бюро доносить з Києва під датою 23. вересня: — Ґетьман по своїм повороті з Берлїна заявив, що цїлию його поїздки до Берлїна була чисто українська справа. Берлїнські правительственні круги заявили, що Україна має остати цілком независимою державою. Українська Народна Рада Криму вислала делеґацію до Києва з просьбою прилучити Крим до України — пише „Нає Цірхер Цайтунґ".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Англійський парлямент проти самоозначеня Ірляндців.

Низша палата анґлійського парляменту відкинула 196 голосами проти 115 резолюцію Джана Діллона, провідника айриської народної партії, який запропонував, аби ірляндську справу полагодити без опізнюваня на основі принципу самоозначеня народів, проголошеного президентом Вілсоном. Найперше внесено пропозицію, щоби Анґлія не вступала до мирових переговорів, доки не полагодить ірляндської справи. Сьому остро спротивив ся Едвард Шорт, головний мінїстер для Ірляндії, і Андрій Бонар Ло, анґлійський мінїстер фінансів, які арґументували, що війна видвигнула питаня які далеко є важнїйші ніж автономія. Тоді посол Діллон вніс другу резолюцію про полагоджене ірляндської справи після Вілсонового принципу самоозначеня.

Державний довг Німеччини.

Маючи 80.000,000,000 долярів державного маєтку, Німеччина має на се 35.000,000.000 долярів державного довгу.

Еспанія для Вілсона.

Популярність президента Вілсона в Еспанії зростає з кождим днем і все в більших розмірах. Еспанські міста Барцельона, Картаґена, Кадіц і Тортоза іменували Вудрова Вілсона своїм почесним горожанином. Инші місцевости переіменовують свої найкрасші улиці в честь американського президента.

Німці крали діти.

Понад 5.000 мешканців французького міста Ліль віднесли ся з просьбою до ректора місцевого унїверситету, щоби він попросив французьке правительство зажадати від Німеччини звороту кревних і дітий, забраних з міста Німцями підчас окупації. Просьбу передано президентови французької републики, який поробить в тій справі відповідні кроки.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. К., Дивермор, Па. — Справи Австро-Угорщини заступав і ще тепер офіціяльно заступає шведський посол у Вашінґтоні, В. А. Ф. Екенґрен. Адреса: Swedish Embassy, Washington, D. C.

ПОДЯКА.

Я низше підписана вдова по своїм мужу бл. п. Стефанї Чопик, котрий належав до братства св. Юрія, від. 160 У. Н. С., отсим складаю сердечну подяку Хвальному Урядови У. Н. Союза за ту запомогу, котру менї прислано і заратовано мене в так великій біді, бо я остала ся бідна тепер, без кавалка хлїба, з трома малими сиротами. Дякую У. Н. Союзови за сю поміч і кличу до всіх Українців в Америці: Вступайте ґромадно до У. Н. Союза, бо се є найперша і найбезпечнїйша орґанізація тут в Америці. Ви, жінки, уважайте на своїх мужів і приневолюйте їх, щоби вони записували ся до У. Н. Союза. Нашій дорогій орґанізації желаю як найкрасших успіхів. — **Даська Чопик.**

ГУМОР І САТИРА.

По операції.

— Як вдала ся тобі операція?
— Знаменито. Лише одна особа була невдоволена результатом.
— Хто-ж такий?
— Жінка пацієнта...

Перед смертию.

Кат (до засудженого): — Який рід смерти вибираєш собі: електрику, шибеницю чи ґільотину?

Засуджений: — Я просив би о повільне затроєне алькоголем.

— Длячого, Берку, жиди не хочуть бути рільниками.
— Ну, як би ми були рільниками, то хто був би жидом?